

ΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΟΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΠΛΗΘΩΝΟΣ

ΝΟΜΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

PLÉTHON.

TRAITÉ DES LOIS.

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΠΛΗΘΩΝΟΣ

ΝΟΜΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΗ.

Ἡ βίβλος ἤδε περιέχει,

Θεολογίαν μὲν τὴν κατὰ Ζωροάστρην τε καὶ Πλάτωνα, ὀνομαζομένων τῶν διὰ φιλοσοφίας ἀναγνωριζομένων θεῶν τοῖς πατρίοις τοῖς Ἑλλησι θεῶν ὀνόμασιν², ἐλκομένους ἐκάστοις ἐκ τοῦ³ οὐ πάνυ τοι συνωδοῦ φιλοσοφία, διὰ τὰς ὑπὸ⁴ τῶν ποιητῶν διαστροφάς, ἐπὶ τὸ ὡς μάλιστα δὴ⁵ φιλοσοφία συνωδόν·

Ἠθικὰ κατὰ τε τοὺς αὐτοὺς σοφοὺς καὶ ἔτι μὴν⁶ τοὺς Στωϊκοὺς·

Πολιτείαν δὲ Λακωνικὴν, ἀφρημένου μὲν αὐτῆς τοῦ ἄγαν τῆς σκληραγωγίας καὶ τοῖς γε πολλοῖς οὐκ εὐ- παραδέκτου, προστιθεμένης δὲ τῆς ἐν τοῖς ἄρχουσι μάλιστα⁷ φιλοσοφίας⁸, τοῦ κρατίστου δὴ τούτου τῶν⁹ Πλατωνικῶν πολιτευμάτων·

1. Ex Hardtio juxta cod. Monac. 336; Lambecio juxta Vindob. 91, et Allatio apud Fabr. Bibl. gr. t. XII, p. 97, ed. Harl. In Mon. et Vind. titulo ascriptum est: Δημητρίου: Ἐκ τῶν λειψάνων τῆς Πληθωνίου βίβλου συνήχθησαν καὶ ταῦτα. Quod non semel adjectum legitur ad Plethonia, ut in Mon. 227; fol. 271, ante precesiones. Est autem Δημητρίου nomen pristini possessoris horum fragmentorum, ejusdem qui manu sua addidit ad Mon. 336, fol. 1: Ἡ βίβλος ταύτη (sic) ἐστὶν κτῆμα ἐμοῦ Δημητρίου Ῥαοῦλ τοῦ Καβάκη Σπαρτιάτου καὶ Βυζαντίου: alibi scriptum, Ἑλλήνας τε καὶ Θρακός.

PLÉTHON.

TRAITÉ DES LOIS.

Cet ouvrage contient :

La THÉOLOGIE d'après Zoroastre et Platon : l'on a conservé aux Dieux reconnus par la philosophie les noms traditionnels des Dieux de la Grèce, mais en ramenant chacun de ces noms du sens moins philosophique qu'il a pris dans les fictions des poètes au sens le plus conforme à la philosophie ;

La MORALE d'après les mêmes sages, et en outre d'après les Stoïciens ;

La POLITIQUE sur le modèle de celle de Sparte, en retranchant d'une part les rigueurs excessives que le plus grand nombre ne saurait supporter, et en ajoutant de l'autre, surtout à l'usage des gouvernants, la philosophie, qui fait le principal mérite des institutions platoniciennes ;

2. Hardt. ὀνόμασι. Lamb. ὀνομάτων. — 3. H. ἐκ τῶν. Lamb. ἐκτός. All. ἐκ τῶν...συνωδῶν. — 4. H. ὑπὸ non habet. — 5. All. δᾶ.

6. H. ἔτι μὲν, non ita bene.

7. All. et Lamb. post ἄρχουσι vocem hanc addunt, μάλιστα, quæ Hardtio deest, ad sensum tamen necessaria. — 8. H. post φιλοσοφίας sensum claudit; reliqua cum sequentibus conjungit. — 9. H. τοῦ τούτων. All. τούτου τοῦ Πλατ.

Ἄγιστείας¹ εὐσταλεῖς, καὶ οὔτε περιέργους, οὐδ' αὖ
 τοῦ² δέοντος ἐκλιπεῖς·

Φυσικὰ δὲ δὴ κατὰ Ἀριστοτέλην τὰ πολλά.

Ἄπτεται δὲ πῶς ἡ βίβλος καὶ λογικῶν ἀρχῶν, ἀρ-
 χαιολογίας τε Ἑλληνικῆς, καὶ πη³ καὶ ὑγιεινῆς δι-
 αίτης.

1. Lamb. ἀγιστείας, pro quo in secunda ed. ἀριστείας. Lenem
 spiritum habent ceteri in ἀγιστείας, et sic infra non semel, ut eam

Le **CULTE** réduit à des pratiques simples, sans superfluité, et cependant suffisantes;

La **PHYSIQUE** en grande partie d'après Aristote.

Cet ouvrage touche encore aux principes de la logique, aux antiquités grecques et à quelques points d'hygiène.

fuisse Plethonis scripturam vix dubitemus, hoc nomen ab ἄγος derivantis.— 2. Η. αὐτοῦ, et sic Lamb. et All. — 3. All. καί πως.

E.γ.Δ της Κ.τ.Π
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΠΙΝΑΞ

ΤΗΣ ΤΟΥ ΠΛΗΘΩΝΟΣ ΒΙΒΛΟΥ.

Αί τοῦ πρώτου βιβλίου ὑποθέσεις ¹.

- α'. Περὶ διαφορᾶς τῶν περὶ τῶν μεγίστων ἀνθρώποις δοξῶν.
- β'. Περὶ ἡγεμόνων τῶν βελτίστων λόγων.
- γ'. Περὶ τοῖν δυοῖν ἐναντίαιν λόγοιιν, τοῦ τε Πρωταγορείου καὶ τοῦ Πυρρῶνείου ².
- δ'. Ἐς ³ θεοὺς τοὺς λογίους εὐχή.
- ε'. Κοινὰ περὶ θεῶν δόγματα.
- ς'. Περὶ Διὸς τοῦ βασιλέως.
- ζ'. Περὶ θεῶν τῶν ὑπερουρανίων.
- η'. Περὶ θεῶν τῶν ἐντὸς οὐρανοῦ.
- θ'. Περὶ τῆς τῶν θεῶν συμπάντων ⁴ αἰδιότητος.
- ι'. Περὶ τῆς Ποσειδῶνός ⁵ τε καὶ τῶν ἄλλων ὑπερουρανίων θεῶν γενέσεως.
- ια'. Περὶ τῆς τῶν ἐντὸς οὐρανοῦ τοῦδε ἀθανάτων γενέσεως.
- ιβ'. Περὶ τῆς τῶν θνητῶν γενέσεως.
- ιγ'. Περὶ ἀνθρώπου γενέσεως.

1. Ex Hardtio juxta cod. Monac. 336, collato etiam a nobis codice Atheniensi, et sub finem parte aliqua codicis Vindob. 91 ex Lambecii fide. — 2. H. πυρωνίου. A. πειρωνίου. Sed barbarismos ultra notare negligemus.

TABLE

DES MATIÈRES.

PREMIER LIVRE.

Chapitres.

- I. De la diversité des opinions entre les hommes sur les objets les plus importants.
- II. Des meilleurs guides pour la recherche du vrai.
- III. Sur les doctrines opposées de Protagoras et de Pyrrhon.
- IV. Prière aux Dieux arbitres de la raison.
- V. Principes généraux sur les Dieux.
- VI. De Jupiter roi.
- VII. Des Dieux supracélestes.
- VIII. Des Dieux qui sont dans l'enceinte du ciel.
- IX. De l'éternité de tous les Dieux.
- X. De la génération de Neptune et des autres Dieux supracélestes.
- XI. De la génération des êtres immortels qui habitent l'enceinte de notre ciel.
- XII. De la génération des êtres mortels.
- XIII. De la génération de l'homme.

3. H. εις, sed A. ἐς, more magis Plethonico, ut sæpe infra.

4. H. ξυμπάντων, atticismo minus Plethoniano; sed A. συμπ.

5. H. ποσιδῶνος, quod sæpe in his libris peccatum ultra non animadvertemus.

- ιδ'. Περὶ τῆς ἐπ' ἀμφοτέρα ἄνθρώπου τοτὲ μὲν ἀμεί-
 νονος, τοτὲ δὲ χείρονος διαθέσεως.
 ιε'. Περὶ τῆς αὐτῆς τῶν καθεστῶτων μονῆς.
 ις'. Περὶ τῆς τοῦ ἥθους ἀρίστης καταστάσεως.
 ιζ'. Περὶ οἰκείας² καταστάσεως.
 ιη'. Περὶ κληρονομιῶν³.
 ιθ'. Περὶ τῶν πρὸς ἀλλήλους συμβολῶν.
 κ'. Περὶ πολιτείας.
 κα'. Περὶ θεῶν θεραπείας.
 κβ'. Περὶ ἱερέων καὶ βίου αὐτῶν.
 κγ'. Περὶ καθαρμῶν.
 κδ'. Περὶ δικῶν.
 κε'. Περὶ ταφῆς.
 κς'. Περὶ θεραπείας τῶν οἰχομένων.
 κζ'. Περὶ τοῦ⁴ ἐκ τῶνδε ἂν τῶν νόμων περιγιγνομένου
 ἀγαθοῦ.
 κη'. Διαίσεις τοῦ ὄντος.
 κθ'. Περὶ διαφορᾶς αἰτίων.
 λ'. Περὶ ἀνάγκης τῶν αἰτίων.
 λα'. Περὶ ὀνομάτων τῶν πρεσβυτάτων θεῶν.

Αἱ τοῦ β' βιβλίου ὑποθέσεις.

- α'. Περὶ κριτηρίου τοῦ ἐπὶ τὴν τῶν προκειμένων σχεψίν.
 β'. Πρόληψις ἐννοιῶν κοινῶν.

1. H. ἐπ' ἀμφοτέρον. A. ut nos.

2. A. οἰκείας, quod notandum sensus causa.

3. H. κληρονομιῶν, pravo accentu. A. ut nos, sed alio loco.
 Nam in isto codice ordo capitum inversus est, sic: ιη'. περὶ κα-
 θαρμῶν. ιθ'. περὶ κληρονομιῶν. κ'. περὶ δικῶν. κα'. περὶ τῶν πρὸς ἀλλ.

Chapitres

- XIV. De la diversité des aptitudes des hommes pour le bien ou le mal.
- XV. De la permanence des choses établies.
- XVI. De la meilleure constitution morale.
- XVII. Des constitutions individuelles.
- XVIII. Sur les héritages.
- XIX. Sur les contrats.
- XX. Sur le gouvernement.
- XXI. Sur le culte des Dieux.
- XXII. Sur les prêtres et leur régime de vie.
- XXIII. Sur les purifications.
- XXIV. Sur les jugements.
- XXV. Sur les sépultures.
- XXVI. Sur le culte des morts.
- XXVII. Sur le bien qui doit résulter des présentes lois.
- XXVIII. Division de l'être.
- XXIX. De la différence des causes.
- XXX. De la nécessité des causes.
- XXXI. Sur les noms des plus anciens Dieux.

DEUXIÈME LIVRE.

- I. De la méthode à suivre dans l'étude des sujets qu'on se propose ici de traiter.
- II. Exposé préalable des idées générales.

συμβολῶν. κβ'. περί ταφῆς. κγ'. περί πολιτείας. κδ'. περί τῶν οἰχομένων. κε'. περί θεῶν θεραπείας. κς'. περί τῶν ἐκ τῶνδε... ἀγαθοῦ. κζ'. περί τερέων καὶ βίου αὐτῶν. κη'. διαίσεις τοῦ ὄντος, et cetera, ut apud H.

4. H. et A. περί τῶν ἐκ τῶνδε ἂν, deinde H. τῶν νόμων omittit, quod præbet A.

- γ. Ὡς εἰσὶ θεοί.
 δ. Περὶ προνοίας θεῶν.
 ε. Ὡς οὐ κακῶν οἱ θεοὶ αἴτιοι.
 ς. Περὶ εἰμαρμένης.
 ζ. Περὶ πλήθους τῶν θεῶν.
 η. Περὶ διαφορᾶς τῶν τῶν θεῶν γενῶν.
 θ. Περὶ τῆς κατὰ Κούρητας ἑθεοσεβείας.
 ι. Περὶ θεῶν τῶν τε ἑπτὰ πρεσβυτάτων καὶ τῶν ἄλ-
 λων ὑπερουρανίων.
 ια'. Περὶ τῆς τῶν ἐντὸς ³ οὐρανοῦ θεῶν γενέσεως.
 ιβ'. Κοινή τις ἀπόδειξις τῶν τῆς ψυχῆς τριῶν ⁴ εἰδῶν.
 ιγ'. Περὶ τῶν τῶν ἄστρον εἰδῶν.
 ιδ'. Περὶ τῶν τῶν ἑπτὰ ἀστέρων δυνάμεων.
 ιε'. Περὶ τῶν τῶν ἀστέρων ἰδίων φορῶν.
 ις'. Περὶ τῆς κοινῆς ἄστρον τε καὶ τοῦ παντὸς αἰθέρος
 περιφορᾶς.
 ιζ'. Περὶ τῆς τῶν ἄστρον ψυχῆς.
 ιη'. Ὡς εἰσὶ δαίμονες.
 ιθ'. Ὡς οὐ πονηροὶ οἱ δαίμονες εἰσιν.
 κ'. Ἐλεγχοὶ τῶν κατὰ δαιμόνων διαβολῶν.
 κα'. Περὶ δαιμόνων διαφορᾶς.
 κβ'. Περὶ ἀθανασίας ψυχῆς τῆς ἀνθρωπίνης.
 κγ'. Περὶ τῆς τῶν θνητῶν δημιουργίας.
 κδ'. Περὶ ⁵ τῆς τοῦ ἀνθρωπίνου θνητοῦ δημιουργίας.
 κε'. Περὶ αἰσθήσεων τε καὶ τῶν καθ' ἑκάστας.
 κς'. Περὶ τῶν τῶν θηρίων ἐνίοις κατὰ λόγον δρωμένων.
 κζ'. Περὶ τῆς τοῦ παντὸς αἰδιότητος.

1. Sic et hoc accentu κούρητας H. et A. — 2. A. τε non habet.

3. H. et A. ἐκτὸς, contra totius libri doctrinam. — 4. H. τρίτων.

5. Hinc ordo capitum in A. paulum invertitur, sic: κδ'. περὶ

Chapitre.

- III. Qu'il y a des Dieux.
- IV. Sur la providence des Dieux.
- V. Que les Dieux ne sont point auteurs du mal.
- VI. Du Destin.
- VII. De la multitude des Dieux.
- VIII. De la différence entre les classes de Dieux.
- IX. Du culte divin d'après les Curètes.
- X. Des sept Dieux les plus anciens, et des autres Dieux supracélestes.
- XI. De la génération des Dieux qui habitent l'enceinte du ciel.
- XII. Démonstration générale des trois espèces de l'âme.
- XIII. Des différentes espèces d'astres.
- XIV. Des propriétés des sept planètes.
- XV. Du cours particulier de chaque planète.
- XVI. Du mouvement commun des astres et de tout l'éther.
- XVII. De l'âme des astres.
- XVIII. Qu'il y a des Démons.
- XIX. Que les Démons ne sont pas méchants.
- XX. Réfutation des calomnies contre les Démons.
- XXI. Des différences entre les Démons.
- XXII. De l'immortalité de l'âme humaine.
- XXIII. De la création des êtres mortels.
- XXIV. De la création de la substance mortelle de l'homme.
- XXV. Des sensations et de leurs caractères propres.
- XXVI. Des actes raisonnables de certains animaux.
- XXVII. De l'éternité de l'Univers.

αἰσθησέων τε καὶ τῶν καθ' ἕκ. αἰσθητῶν, καί. περὶ τῶν τῶν θηρ. καί. περὶ τῆς τοῦ παντός ἀιδιότητος, καί. περὶ τῆς τοῦ ἀνθρ. θν. δημιουργίας.